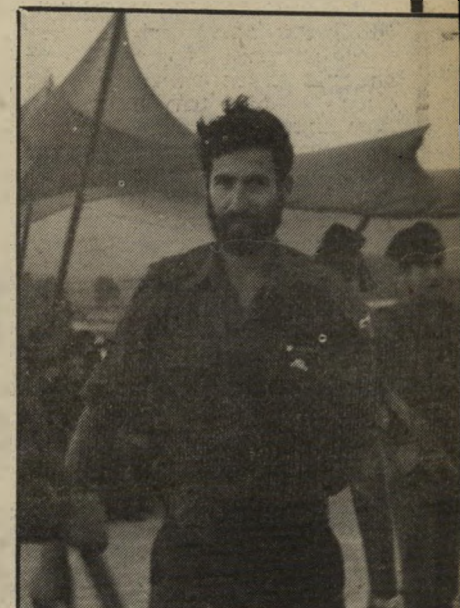

תתאלוף עמרם מיצנע, מפקד פו"ם, שהתכפר השבוע כדי להביע אי-אמון בשר הביטחון, הוא לוחם מהולל ואיש-רוח

אלי גבע, מח"ס שיריון, הודח מתפקידו חטיבת צנחנים לא גויסה. מפקד עוצבה מאיים בהתפטרות. תתאלוף עמרם מיצנע, מפקד המיכללה לפיר קוד ומטה, בית-הספר הגבוה ביותר בצה"ל, שבו מכשירים קצינים לתפקידי מח"סים ומעלה, ביקש לצאת לחופשה. אפקט "כדור השלג" הולך וגובר.

הסאה כבר הוגדשה: אריק שרון משתולל, יש לעצור אותו כל עוד לא מאוחר מדי. אלי גבע היה הראשון שהשליך את הר כפפה, שאור אומץ לעמוד מול פני האמת. הרבה אמרו: "מיקרה בודד. חריג. תופעה יוצאת דופן". היום, פחות מתודשים אחרי הסערה, מתברר שהוא היה רק סנונית ראשונה. כמו אלי גבע, גם עמרם מיצנע מבשר תופעה. שניהם מבטאים תהליכים המבצבים מתחת לפני השטח. המפקדים שאמרו לחייליהם בשההק"ק רב: "אחרי!" אומרים זאת גם עכשיו, בשקט. מקווים שהרמז ייקלט.

תתאלוף מיצנע תפולת בצה"ל

אלי גבע אינו "עוד מח"ס", ועמרם מיצנע אינו "עוד תתאלוף". הם בין הקצינים המבריקים ביותר שיש לצה"ל. שניהם גם חברים טובים.

המורה בעיקבות תלמידו

בע היה מ"פ בגדוד, שעליו פיקד מיצנע. כשנצטווה גבע לעזוב את הר צבא, כעס עליו עמרם מיצנע. הוא הבין אותה, אך שלל את הצעד הדרסטי שלו. מיצנע הגיב, כפי שהגיבו קצינים רבים אחרים. בליבם הם העריצו את גבע, אך טענו שאין לנטוש חיילים בעת קרב — בשום מקרה. זהו מעשה חמור ובלתי-נסבל, שיש לשלול אותו מכל וכל. היום הולך המורה בעיקבות תלמידו. צעדו של מיצנע הוא בעל מישקל רב פי כמה. אם את אלי גבע אפשר היה לר-הציג כצעיר מדי, "בלתיבשל", הרי שתדמיתו של מיצנע היא שונה לחלוטין: אדם שקול, רציני, בוגר ואחראי.

מיצנע הוא איש מרשים בהופעתו, מור קן. שחום, גבוה ושקט. בן 37. הוא נשוי ואב לשלושה. מתגורר כיום בקיבוץ עין גב. יליד קריית-חיים. בוגר הפנימיה הצבאית בליד בית-הספר הישראלי בחיפה. הוא סיים אותה ב-1963, ובתקופה שבה הייתה הפנימיה הצבאית מעין אקדמיה פור-סית — רק התלמידים המבריקים ביותר נתקבלו אליה.

במלחמת ששת הימים היה עמרם מיצנע קמביץ בגדודו של סא"ל אהוד אלעד ז"ל. כשנהרג אלעד, תפס מיצנע את מקומו כסגן ופיקד על הגדוד. הוא נפצע, עוט אחר-כך באות גבורה. מספרים ש-

בגלל כוונותיו בששת הימים, מעטר את פניו זקן שחור, עבות. מה שמקנה לו חזות מרשימה.

הפיקוד הבכיר עודד את הקצין המבריק, קידם אותו במסלולי-פיקוד, שאותם עובר כל מי שנועד לדרגת אלוף. מיצנע מילא תפקיד מח"ס, מפקד אוגדה, והיה הקצין המבריק ביותר במיכללה הצבאית באר-מלכד מיקרים מעטים (כמו זה של תא"ל רב תמרי), משרת מפקד פו"ם צו"ח-הברית Army war school. שימשה תמיד עמדת-זינוק לסגל הפיקוד העליון בצה"ל. כשהחליט מיצנע שהוא רוצה לצאת לחופשה, כי אין לו אמון בשר הביטחון הוא ויהר על קריירה מהיר. רה"ר צפו לו עתיד כרמטכ"ל. מיצנע החליט לבעוט. ללכת לפי צו מצפונו.

לחיילים ששירתו עימו קשה לספר איר דותיו. הם יודעים עליו פרטים מעטים. "הוא איש סגור ומסוים מאוד", סיפרה חיילת שלו לשעבר, המעריצה אותו עד היום. "כל מי ששירת עימו, מעריך אותו. הוא משיכמו ומעלה, מיוחד במינו. איש בעל רמת-מוסר ויושר פנימי גבוהים מאוד.

מיצנע שייך לסוג המפקדים ההולכים ונעלמים בצה"ל: לוחמים ואשירות, הר אנשים היפים של הצבא. הוא איש העט והחרב, הרוח והרובה. מיצנע אהב את

ראייה מקורית ויוצאת-דופן, ומחשבה מאוד לא קונבנציונאלית.

"יוחנן זורע ז"ל" היא ממשכה, היה מפקד-מחלקה אצלנו בגדוד. מיצנע זיהה מייד את תכונותיו וכישוריו והפך אותו לקמביץ. יוחנן היה אז ילד בן עשרים. צעיר מאוד בשביל התפקיד. מיצנע לא התחשב בהירארכיה וקידם אותו. והסתבר שהוא לא טעה בשיקוליו. זורע היה קמביץ מעולה."

נעשה כמוהו

אחד מקציניו של מיצנע או מספר: "כשעבר מיצנע לפקד על קורס קציני שיריון (קק"ש) הגיע מג"ד חדש לגדוד. יאנוש אהב את מיצנע אהבת נפש ועדיין לא הכיר מספיק את המג"ד החדש. לכן, בימי הכוננות שלפני המלחמה, הוא שלח את הגדוד של קהלני לצפון רמת-הגולן ואת הגדוד שלנו לדרום הרמה, כשאנחנו מסופחים לחטיבה של בן שוהם ז"ל. יאנוש העדיף את הגדוד של קהלני. כשפרצה המלחמה, החטיבה של בן שוהם נשחטה וגם הגדוד שלנו בתוכו. הוכינו מכה קשה מאוד. אומרים שאם מיצנע היה ממשיך לפקד עלינו זה לא היה קורה. עמרם מיצנע נלחם בסנינו ואכל את

אחר-ההתוצאה!

עצמו כששמע מה קרה לגדוד שלו. הוא אכל את עצמו על זה שלא היה איתנו. קצין בכיר שעבר יחד עם מיצנע כיבדת דרך מוסיף: "יש לו מחשבה צבאית מקצועית ותפיסת עולם רחבה. בניגוד לאחרים, שהם בני טיפוחים, מיצנע הוא לא בן טיפוחים. אישיותו עצמאית, מקורית, פורצת בזכות עצמה. הוא לא טיפוס שמעריצים אותו כמו כוכב. אין אצלו סופולריות זולה. הוא לא יודע לעשות את זה. מיצנע הוא איש מעורר כבוד. אותו קצין גם חיווה את דעתו על צעדו של מיצנע: "זהו צעד אמיץ מאוד. צריך לזה היבה אומץ. במיוחד כמעמדו. כשלפניו קריירה מזהירה, או לפחות בטוחה מאוד. בזמנו כעסנו מאוד על אלי גבע, אך היום, בדיעבד, אנו מודים שזו הייתה החלטה אמיצה. אולם, הוא מוסיף, "לדעתי, ה-עיתוי של מיצנע הוא הרבה יותר אמיץ, בוגר, אחראי ושקול מזה של אלי גבע. ההחלטה של גבע הייתה אמיצה מאוד, אך מבחינות רבות אולי גם לא צודקת. כי אם אעמיד את כל השיקולים הנכונים והצודקים מול הצורך לנטוש את החיילים בעת מלחמה, אשאר עם החיילים."

מיצנע מתפטר כשהמצב קצת יותר שקט, פחות מתוח, וכשהסאה כבר הוגדשה, ולכן בעיני קצינים רבים, ואני בתוכם, שחושבים גם כן כמותו.

לנו קל יותר להזדהות עם צעדו של מיצנע וגם ללכת אחריו, כי בלי שום קשר להקמתה של רעדה-חקירה, כולנו גם מודעים לעובדה שמה שקורה כעת מסוכן מאוד לצבא. אבל אם לא תהיה ברירה וזה מה שיביא אותו לפרוש, אני ובטוח גם אחרים, נעשה את אותו הדבר.

הרוץ מזה" הוסיף, "זה מגיע לשרון. הרי הוא המציא את זה. הוא זה שהכניס את הפוליטיקה לצבא. כשהיה מפקד-אוגדה במלחמת יום-הכיפורים, והיה מוזהה פולי-טית עם הליכוד."

מה עם" הוא מסיים, "שלהיות אמיץ בשדה הקרב זו לא חוכמה גדולה. החוכמה היא להיות אמיץ גם בחיים. ביום-יום."

שורש מיצנע

השמן ביים

(המשך מעמוד 61)

מתדרדר מבחינה מוסרית. למה לי לחיות בארץ המביישת אותי?

● אתה אינך מרגיש כמו ערנה? אני מרגיש כמו ערנה כל הזמן. אלא שהטעם של הקיום שלי הוא רק במאבק נגד המגמה של שרון, ומתוך תיקוה שעדיין אפשר לשנות את השילטון ולהפיל את הממשלה.

● מה היתה תגובתך על הסבך בכירות?

תגובתי המיידית הייתה, ואני מפחד כמעט לומר, שצריך לעבור לפעולה ישירה. אני פוחד נורא מעניין של פרוש. זו לא דרך. זה מושך להקצנה משני הצדדים. זה יביא אותנו למה שקורה בארגונינו. אבל אני לא יכול להימנע מלחשוב, שאם אנחנו מונהגים על-ידי פושעים, צריך איכשהו לנטרל אותם. אנחנו מאוד קרובים אל השילטון בארגונינו, ויש לי הרגשה שברגע שבנין שרון יר-גישו כי הם מאבדים שליטה והם נופלים, לא יהיו להם מעצורים. אבל כל עוד הם משחקים את המישחק הדמוקרטי, צריך לשחק אותה עד הסוף. אני רק חושש שלא-טראט זה מפסיק להיות מישחק.

לגופו של עניין: באותו לילה שבו נודע על הטבח, כתבתי מאמר בעל-הערך, וניסיתי להוכיח בכלים העומדים לרשותי שממשלת-ישראל אחראית לטבח. לבנון היא ארץ שבה כל מינע אתני יכול להתקיים רק הודות לכוחו המוויזן. מי שנכנס כדי לפרק מינע אחד מכות המגן שלו, חושף אותו מייד לרצח. כוחות צה"ל סגרו על המחנות שהיו בטוחו של שמיעה וראייה. הרי כתבתו רון בן-שי צילם את כוחות הפלאנגה שהתארגנו כדי להיכנס למחנות. היה גלוי ורדע "צה"ל שהם עומדים להיכנס. הם נכנסו למחנה ואני מדמיון לי ששמענו יריות. ממרחק של 400 מטרים שומעים יריות. ספרו לסבתא שלא שמעו את היריות! הם פשוט קיבלו פקודה: לא מתערבים וזכרה! הפקודה הייתה ברורה. אולי לא היתה כוונה שירצחו נשים וילדים.

הממשלה אשמה, וכעת זה הולך ומת-אשר. כי אילו היה בגין חף מפשע, ממה הוא פוחד? לצב גולדברג אמרה כשאינ מה להסתיר ואין מה לגלות. בגין פשוט מפחד. היום, בדרך חזרה מחיפה, עברנו ליד קיבוץ שפיים. היתה שם הפגנה של קיבוצניקים, שהבעירו קש וצמיגים. הם עמדו דום ונשאו שלטים "צאו מבירות".

זה היה מרשים. היה איתי באוטו השחקן הערבי יוסוף אבו-רדה. הבטתי על פניו. היה חשוב לי שידע שלא כלונו חיות, שיש בינינו עדיין בני אדם.

● מה רציתך על ההפגנה המשך תפת שז" שזום עכשיו והמערך במינציא-שבת?

על הנושא הזה לא הטבח צריך ללכד את כל הכוחות. והיא שאלה מוסרית מהותית. הסימאציה דומה לסימאציה בטרט. כל יהודי, הרגיש לגטו וילנה ולודג, חייב להיות רגיש למה שקרה בבירות. השטן ביים את הסצינה הזאת. הרי בעיר ההריגה היו רק 47 קורבנות. כמה היו בכירות? והי נקודת מיבחן, אם יבלעו את זה, או המצב באמת חמור, אנחנו לפני השלמה עם השמדה חיסול.

● מה רציתך על ההשוואה ש-עושה בגין כל הזמן עם השואה?

הם הפכו את השואה לנייר-טואלט. הם מנגבים עם השואה את החרא של עצמם. אני לא מבין איך הם לא מתביישים להפוך את עלילת-הדם לעשות בה שימוש לצורך הריגוע שלהם. הם מילוכלים. ואת הליכוד הם מנקים במה שהכי שמיש: פה שואה, שם עלילת-דם. הם הופכים את ההיסטוריה היהודית לבית-שימוש.

עונה טובול: לכן אני אומרת לך שהגיע הזמן ללכת מכאן. איך אפשר לחיות באווירה הזאת? יוצרים גדולים, ענקי-רוח, עזבו את גרמניה לפני שהסתאבה לחלו-טין.

טובול: ברטולד ברכט ותומאס מאן ברחו מגרמניה כשהחיים שלהם היו בסכנה. אתה לא מועיל בכלום אם הורגים אותך. איך אתה מתגבר על הבושה שאתה חש נוכח המעששים האלה שראשי השילטון?

צריך לעבור את מחסום הבושה. הרי הצרפתים בזמן מלחמת אלג'יריה הפציצו ערים מוסלמיות וחיסלו 800 אלף מוסלמים, אבל השמאל הצרפתי המשיך להיאבק, וגם כשהטמינו פצצות בפתח ביתו של סארטר, הוא לא ויתר. לכן אני מאמין שצריך להיאבק. להקשות עליהם את ה-חיים. ואני מאמין שהניצחון יהיה לצידנו.

טובול: ברטולד ברכט ותומאס מאן ברחו מגרמניה כשהחיים שלהם היו בסכנה. אתה לא מועיל בכלום אם הורגים אותך. איך אתה מתגבר על הבושה שאתה חש נוכח המעששים האלה שראשי השילטון?

צריך לעבור את מחסום הבושה. הרי הצרפתים בזמן מלחמת אלג'יריה הפציצו ערים מוסלמיות וחיסלו 800 אלף מוסלמים, אבל השמאל הצרפתי המשיך להיאבק, וגם כשהטמינו פצצות בפתח ביתו של סארטר, הוא לא ויתר. לכן אני מאמין שצריך להיאבק. להקשות עליהם את ה-חיים. ואני מאמין שהניצחון יהיה לצידנו.

טובול: ברטולד ברכט ותומאס מאן ברחו מגרמניה כשהחיים שלהם היו בסכנה. אתה לא מועיל בכלום אם הורגים אותך. איך אתה מתגבר על הבושה שאתה חש נוכח המעששים האלה שראשי השילטון?

צריך לעבור את מחסום הבושה. הרי הצרפתים בזמן מלחמת אלג'יריה הפציצו ערים מוסלמיות וחיסלו 800 אלף מוסלמים, אבל השמאל הצרפתי המשיך להיאבק, וגם כשהטמינו פצצות בפתח ביתו של סארטר, הוא לא ויתר. לכן אני מאמין שצריך להיאבק. להקשות עליהם את ה-חיים. ואני מאמין שהניצחון יהיה לצידנו.